

Virtutis Solidæ Præcipua Impedimenta, Subsidia, Et Incitamenta

Commentationibus Illustrata, Omnium Usui Aptatis. Quæ Servire Insuper
Poterunt Pro Argumento Concionum: Uti Et Considerationum Tempore
Exercitiorum; præsertim verò pro gemino sacræ collectionis triduo; prout
ex subjectis hunc in finem elenchis patet. [...] Partes Tres

Incitamenta

Bellecius, Aloysius

Ratisbonæ [u.a.], 1755

§.III. Indicia amoris divini proprii.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55553)

§. III.

*Indicia Amoris divini &
proprii.*

EX iis, quæ hæcenus præfenti hoc capite disputavimus, luculenter constat, amorem DEI, perfectionem à nobis tum exigentis, tum merentis, non solum potens illius sectandæ incitamentum; sed etiam efficax ejus acquirendæ allevamentum esse. Nam (ut ait Præsul Hypponensis) *ubi amor est, ibi labor non est; sed sapor & dulcor,* (a) qui emollic, quidquid asperum; ac dulce & facile reddit, quidquid amarum & arduum in sanctitatis semita exantlandum occurrit.

Quàm excellens autem ejusmodi dilectio sit, inde patet; quia virtutum regina, *vinculum perfectionis*, (b) *plenitudo legis*, (c) & *perfectissima justitia est*, (d) fidem, & spem sua eminenti

(a) Serm. 4. de verbis Domini. (b) Coloss. 3. v. 14. (c) Rom. 13. v. 10. (d) Aug. in Soliloq. l. 2.

menti dignitate transcendens secundum illud Pauli affatum : *major autem horum est charitas.* (e) Imò teste Bernardo *tota anima prestantia à charitatis mensura desumitur ; qualis amor est, talis homo est.* (f) *Talis verò amor est,* (prosequitur Augustinus) *qualis res amata est. si bonum amas, bonus es : si malum, malus es : si summum bonum, optimus es. Amas vanitates, vanus es : amas terrena, terrenus es : amas DEUM, divinus es.* (g) Ex quibus virtutis hujus supra cæteras excellentia, & præstans sublimitas abunde elucet.

Porro hæc ipsa dilectionis eminentia in causa est, quòd stygius hostis omni astu allaboret, ut cœlestem hanc gemmam spurio colore adulteret, nobisque amorem proprium pro divino venditet. Ne itaque etiam nobis fucum faciat, ob oculos ponam indicia amoris 1. divini, 2. proprii, ut genuina eorum notitia imbuti, eò faci-

(e) 1. Cor. 13. v. 13. (f) Serm. 9. in Cantica. (g) In Soliloq. l. 2.

faciliùs pretiosum à vili (h) discernamus, ac etiam separemus.

I.
Indicia amoris divini.

I. Primum itaque veri amoris signum est constans & accurata observatio mandatorum DEI, non solum graviter sed etiam leviter obligantium; ita ut quis religioni sibi ducat, supremo Numini etiam in re minima pleno cum assensu displicere. Primariam hanc divinæ dilectionis notam esse, geminis tum scriptæ, tum novæ legis testibus comprobatur, nempe Ecclesiastico & Joanne, quorum ille hæc habet: *qui diligunt illum, conservabunt viam seu legem illius*; (i) hic verò sic scribit: *in hoc scimus, quoniam cognoscimus (seu amamus) eum, si mandata ejus observemus. Contrà verò qui dicit, se nosse (sive diligere) eum, (1)*

¶

(h) Jerem. 15. v. 19. (i) Eccli. 2. v. 18.
(1) Ita tò cognovimus, & nosse exponit Cornelius à Lapide in hunc locum, dicens: *QUONIAM COGNOVIMUS eum cognitione non tantum speculativa, sed & practica, quæ cum affectu & amore conjuncta est, ac in opus derivatur. Cognovimus ergo, id est, novimus, & diligimus eum, si mandata ejus observemus. Et in versum 4. NOSSE ergo est, ita nosse, ut amet Deum, etque per omnia obediat.*

& mandata ejus non custodit, mendax est; & in hoc veritas (seu charitas) non est; qui autem servat verbum ejus, verè in hoc charitas DEI perfecta est. (m) His pondus addunt illa Christi verba: qui habet mandata mea, & servat ea, ille est, qui diligit me; (n) à contrario concludens: ergo, qui ea non servat, non me diligit. Et hinc etiam Ipse, ut cognosceret mundus, quia diligeret Patrem, (o) quæ placita erant ei, fecerat semper. (p) Ut proin ex ipso Spiritûs Sancti eloquio clarè constet, sedulam præceptorum DEI observantiam evidens genuini amoris indicium esse.

Inquire igitur, an etiam tu primæ hoc charitatis in te vestigium reperias? An etiam tua sit fortis, ut mors dilectio? ita quidem, ut nec aqua multa terrestrium illecebrarum eam extinguere, nec flumina avernalium tentationum illam obruere possint? (q) Talis equi-

(m) 1. Joan. 2. v. 3. & seq. (n) Joan. 14. v. 21. (o) Joan. 14. v. 31. (p) Joan. 8. v. 29. (q) Cant. 8. v. 6, & 7.

equidem fuerat Doctoris Gentium charitas, qui stygi insultando omnem eius rabiem omniumque aduersitatum paenopliam provocabat, audacter exclamando: *quis nos separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio?* (r) Nec minùs fortiter egit, quàm dixit; nam eum *nec repugnans in membris lex,* (s) *nec stimulus carnis, nec angelus sathane, colaphizans eum,* (t) cum suis omnibus illicitis, assultibus & dolis ab amoris tramite vel latum unguem in transversum impellere poterant, *in his omnibus superabat.* (u)

Age jam, num talis mens etiam tibi sub pectore gliscit? An aduersa etiam tibi oleum & ligna sunt, queis in te coelestis hæc flamma nutriatur? An etiam tu Pauli exemplo *certus es, quia neque mors, neque vita, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque creatura alia poterit*
te

(r) Rom. 8. v. 35. (s) Rom. 7. v. 23. (t) 2. Cor. 12. v. 7. (u) Rom. 8. v. 37.

te separare à charitate DEI. (x) Hic gradum siste, & ad hunc lapidem Lydium amorem tuum examina.

O quàm triste foret! si propter pugillum hordei & fragmen panis, (y) si pro lentis edulio (z) & folio, quod vento rapitur, (aa) si ob paululum mellis (bb) derelinqueres DEUM factorem tuum? (cc) si illum projiceres post corpus tuum, (dd) eique redderes mala pro bonis, & odium pro dilectione? (ee) si relicto coelesti Sponso anima tua insaniret post amatores alienos! (ff) & hinniret ad res illicitas? (gg) Si despecta Arca Dagoni litares, & pro re nihili summam Amabilitatem offenderes? Enimvero talis si es, tantum abest, ut instar Pauli in charitate solidatus sis, ut ne quidem primum ejus gradum conscenderis, qui consistit in horrore & fuga peccati omnisque illius,

Pars III.

T

illius

-
- (x) Rom. 8. v. 38. (y) Ezech. 13. v. 19.
 (z) Gen. 25. v. 33. (aa) Isa. 40. v. 17.
 (bb) 1. Reg. 14. v. 43. (cc) Deut. 32. v. 15.
 (dd) Ezech. 23. v. 35. (ee) Psal. 108. v. 5.
 (ff) Ezech. 23. v. 5. (gg) Jerem. 5. v. 8.

illius sanctitudinis displicet, & ad-
versatur.

O Domine! pone spiritum tuum, spi-
ritum amoris, in medio mei, & fac, ut
in praeceptis tuis ambulem, & judicia
tua custodiam. (hh) Scribe illa in tabu-
lis cordis mei (ii) eodem dexteræ tuæ
digito, quo olim illa tabulis lapideis
in monte Sinai inscripsisti; (ll) idque
tam fortiter, ut nulla posthac obli-
viosa transgressione ex eo deleantur.
Sola hujus tesseræ memoria: hoc displicet
Numini, contra omnes nævos im-
pervius mihi clypeus sit.

2. Verùm genuinus amor non so-
lùm nil agit, quod offendit Dilectum,
eiq̄ue injucundum accidit; sed etiam
illa, quæ eidem grata sunt, ideo so-
lùm peragit; quia ei placent. Proin
puritas intentionis in operibus singulis
est alterum sinceræ dilectionis argu-
mentum. Nam (ut docet Clemens
Alexandrinus) qui charitate perfectus est,
opus

(hh) Ezech. 36. v. 26. (ii) Prov. 7. v. 3.
(ll) Exod. 24. v. 14.

opus bonum eo sine expedit, quia DEUM amat; is operum ejus causa longè gravissima, imò unica est. (mm) Aliud præterea qui suis actionibus intendit, supremam Bonitatem rite non diligit. Nam suspectus Bernardo est amor, cui aliquid aliud adipiscendi spes suffragari videtur. (nn) Et hinc eodem auctore amandus est DEUS absque intuitu præmii. nam charitas vera mercenaria non est; quippe quæ non querit, quæ sua sunt. Verus Numinis amor seipso contentus sibi ipsi premium est; neque præter amatum aliud querit. Hæc Abbas mellifluus. (oo) Ex quibus patet, puritatem intentionis, infallibilem puri amoris indicem esse.

Quapropter licet apertis cæli catarractis (pp) deciduo inde diluvio orci incendia extinguerentur; licet eluctante in altum omni elemento ignis, empyrei atria comburerentur; tamen verus amator à pristina operandi methodo nil quicquam remitteret. licet ne-

T 2

gotia

(mm) Lib. 1. Stromat. (nu) Serm. 83. in Cant. (oo) Ibidem. (pp) Gen. 7. v. 11.

gotia etiam sancta, & optimo ex fine suscepta, optatum minimè fortiantur effectum; ille nihilominus æquè pacatos vivit dies, ac si conatui felicissimus responderet successus. Contrà verò secus qui agunt, fat apertè demonstrant, suis operibus non solùm divinam se, sed etiam humanam intendere laudem, suasque actiones prava intentione corruptas sordescere; se autem vera charitate destitutos languere.

Proin examina, an non etiam tu ex hoc morbo decumbas? An amor divinus sit unicum principium, incitamentum, & finis tuarum operationum? An non subinde incepti cum DEO & pro DEO labores postea ex amore proprio ob commodum privatum continuentur? Disquire, an & quàm accuratè illam à Paulo præceptam serves regulam: *omnia vestra in charitate fiant?* (qq) *sive manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in majorem DEI gloriam facite?* (rr)

Quàm

(qq) 1. Cor. 16. v. 14. (rr) 1. Cor. 10. v. 31.

Quàm meritò autem id à nobis exigatur, in propatulo est; nam, testante eodem Gentium Doctore, *nemo nostrum sibi vivit, sed Domino*; (ss) ergo iustum est, ut etiam nemo sibi operetur, sed ei, per quem vivit, & operatur. Dein non nostri, sed *Dominum sumus*; ut idem Apostolus asseverat. (tt) ergo cum, suffragantibus cunctis legibus, ager fructum ferat suo domino, cur non etiam tu DEO?

O alme mortalium Creator! *totum hominem jure exigis, qui totum hominem fecisti; adeoque minus te amat, qui tecum aliquid amat, quod non propter te amat*; (uu) *minus te amat, qui minimum quid agit, quod non omne ad te dirigit; qui vel semel respirat, quin te anhelet. O pulchritudo tam antiqua & tam nova! o quam serò, quam parum, quam imperfectè te amavi!* (xx) Sed deinceps temporis moram affectuum contentione compensabo. Imò jam nunc amo te, o Mens perfectissi-

T 3

fectissi-

(ss) Rom. 14. v. 7. & 8. (tt) Rom. 14. v. 8.
 (uu) Aug. l. 10. Confess. c. 29. (xx) Ibid.

fectissima! amo te toto corde, tota anima, totis viribus meis, idque purè propter te ac infinitam amabilitatem tuam. Nulla sit operatio, quæ non semper & unicè tendat ad te. Sanctus hic amor omnium deinceps actionum felix initium, scopus & anima sit.

3. *Tertium puræ charitatis signum est conformitas voluntatis nostræ cum divina. Nam (ut docet S. Dionysius Areopagita) amor virtus unitiva est non solum equalium cum equalibus, sed etiam inferiorum cum superioribus. (yy) Hæc autem conjunctio obtineri nequit nisi per conformationem voluntatum, qua mutuò amantes idem sentiant, & velint: idem optent, & nolint. Id asserit S. Bernardus: unitas nostri spiritus, inquit, cum DEO tum habetur, quando anima non solum vult, quod DEUS vult; sed quando ne quidem potest aliud velle, quàm quod DEUS vult. (zz) Ex quo sequitur charitatem in hac mentionem consensione velut causam in suo effectu*

(yy) De Eccles. Hierarch. (zz) Tract. de vita, solit. ante finem,

effectu consistere; adeoque hanc felici nexu prioris indicium esse.

Dein (ut commune adagium fert) amor aut similes invenit, aut facit; ergo qui perfecte divinam Majestatem diligit, se illi etiam perfecte assimilet, conformetque, necesse est; perfecte autem se nunquam conformabit, quamdiu voluntate ab eo discordabit. Ergo repugnat inveniri genuinam charitatem sine socia hac unitate, nam animis amare, ac uniri, & tamen voluntatibus discrepare, ac divelli, paradoxum est, ergo ubi non apparet hæc voluntatum æquabilitas, ibi neque latet vera charitas. Contrà verò ubi illa promicat, etiam hanc intus residere, nemini dubium est.

Præterea verus amor (quæ S. Ignatii doctrina est) *consistit in mutua facultatum, rerum & opum communicatione.* (aaa) Jam autem sine integro nostri arbitrii sacrificio non potest subsistere plena hæc DEUM inter & ho-

T 4

minem

(aaa) In lib. exercit. in contempla. de amore.

minem bonorum communio ; ergo nec solidus amor. Quidquid enim Supremo Numini dederis, si illud negaveris, nihil dedisti; cum non tua, sed te petat coelestis Sponsus; te autem nunquam donabis, quamdiu præcipuam tui partem, liberum nempe arbitrium, reservabis. Denique (ut ait Gregorius Magnus) *ille perfectè Creatorem diligit, qui de se sibi nihil relinquit.* (bbb) Jam verò principem animæ facultatem tibi retinendo, te tibi totum fervas. ergo eum perfectè non amas. Ex quo sole clariùs patet, sine voluntatis nostræ cum divina conspiratione genuinam charitatem haberi non posse; illam verò hujus evidens signum esse.

Hanc ergo præcipuam tui partem ad conscientie tribunal nunc evoca, eamque examina, quam potissimum re à divina dissideat? Quid DEUS te facere velit, quod tu agere horreas? quam reculam aut affectionem creatam sibi à te immolari cupiat, & quam

(bbb) Lib. 10, Moral. cap. 4,

quam tu dare avarus respuas? An eadem, qua Job & Heli, mentis æquitate adversa excipas? num illa eorum verba: *Dominus dedit, Dominus abstulit: sit nomen Domini benedictum*: (ccc) item: *Dominus est: quod bonum est in oculis suis, faciat*: (ddd) premente sinistra sorte, etiam tibi familiare scutum sint?

Age, an malles ex DEI voluntate potius esse vilis vermiculus, quàm sine illa sublimis Seraphinus? num potius eligeres cum illa nihil agere, & continuò ægrotare, quàm sine illa fidei lumine totum mundum illustrare? An magis velles ex Numinis nutu quævis atrociam pati, quàm sine illa deliciis affluere? Hic equidem ingemiscis, & ab isto te gradu longissimè remotum doles. Et tamen is perfectæ charitatis individuus comes est.

Ergo saltem dispice, an cadaver hominis, & baculus senis tuum pariter symbolum sint, ita ut æquali facilitate

T 5

tate

(ccc) Job. 1. v. 21.

(ddd) 1. Reg. 3. v. 18.

tate attolli te, & abjici: vestiri, & nudari sinas? An æquè indifferens ad honores & contemptus, ad commoda vel incommoda, quàm sculpta ex marmore statua sis? vel num saltem ad omnem locum & quodvis munus tua se indifferentia extendat? Quantum hac in re deficis, tantum ab amoris perfectione recedis. Hujus ergo defectum ut emendes, sæpius cum Saulo, & eodem, quo ipse, animo suspira: *Domine, quid me vis facere?* (eee) moxque, intellecta ejus voluntate, cum Davide exclama: *paratum cor meum DEus: paratum cor meum.* (fff)

O Supreme Moderator orbis! qui appendis tribus digitis molem terræ, (ggg) eandem Sapientia, Bonitate, & Omnipotentia veluti totidem digitis gubernando; en! totum me tuo nutui regendum committo. *Sicut lutum in manu figuli, sic ego in manu tua;* (hhh) *gyra, & reversa me per circuitum; paratus*

(eee) Act. 9. v. 3. (fff) Psal. 107. v. 2.
 (ggg) Isa. 40. v. 12. (hhh) Jerem. 18. v. 6.

ratus ad omnia sum. (iii) Et hinc in conspectu totius curiæ cœlestis etiam ego cum Ignatio libertate privo me, ut sponte vincetus sequar te: protestor nihil velle me, nisi quod sciam velle te. Fac mecum sicut scis, & vis; nam scio, quod amator sis. Amore solo dona me, ut ego quoque amem te. Hac dando dabis omnia.

4. Quartum denique generosi amoris indicium est, multa pro dilecto ac magna agere, & pati; quorum utrumque operationis nomine intelligitur. Ita sentit Gregorius Magnus: *signum amoris, inquit, non est in affectione animi, sed in studio bonæ operationis.* (kkk) Huic sententiæ suffragatur Bernardus, ita differens: *tunc verè DEUM diligis, si pro amore illius bona, quæ potes, operaris.* moxque sui effati hanc rationem subdit, dicens: *nam amor, si verè amor est, magna operatur; si verò non operatur, amor non est.* Unde in *Canticis Canticorum* (eiusdem

(iii) Thom. à Kemp. l. 3. c. 15. (kkk) Lib. 2. in 1. Reg. 4.

dem Abbatis verba sunt) Sponsus Christus ad Sponsam animam ait: pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum. Non solum vult poni super cor, sed etiam super brachium; quia in corde sunt tantum cogitationes; at in brachio sunt operationes. Ergo non solum super cor, sed precipue super brachium Sponsa Dilectus ut signaculum vult poni; quia quantum is ab anima sancta diligatur, actione potissimum designatur. Hæc ille. (III) Ex quo sequitur, magnarum rerum pro DEO patratiorem infallibile charitatis divinæ indicium esse. Nam, (quæ pii Ascetæ observatio est) qui non est paratus omnia pati, & ad voluntatem stare dilecti, non est dignus amator appellari. Oportet amantem omnia dura & amara propter dilectum libenter amplecti; nec ob contraria accidentia ab eo deflecti. (mmm) Secus qui fecerit, adhuc fortis & prudens amator non est.

Inquire itaque, qua fidelitate auscultes divinis instinctibus ad hoc vel
illud

(III) Serm. 51. de modo bene vivendi. (mmm) De imit. Christi. l. 3. c. 5.

illud patrandum, aut omittendum te impellentibus? Qua aviditate arripias occasiones magni aliquid pro augenda Numinis gloria, aut promovenda aliorum salute explendi? An tibi conficius sis, te per vitæ cursum tale quid aut generosè egisse, aut patienter tulisse, quod obtinendæ finalis gratiæ prudentem tibi spem faciat? Tandem dispice, qualem actum heroicum exerceri à te repetitis impulsibus petat stans, & pulsans ad cordis ostium DEUS? Hac in re surdum agere, magnum animi frigus argueret, & ingentem amoris defectum.

O Domine JESU! *qui ignem venisti mittere in terram, nec aliud vis, nisi ut accendatur; (nnn) aufer, quæso, à me hoc cor lapideum, quo hætenus tot amoris tui spicula dura cautes elusi; & da mihi cor carneum, (ooo) divinis motibus aptum & omnem ad nutum tractabile. Succende in eo illum divinæ charitatis ignem, qui nunquam dicit,*

(nnn) Luc. 12. v. 49.
v. 19.

(ooo) Ezech. 11.

cit, sufficit; (ppp) sed semper in altum evolans plus ultra tendit. Da, ut eo animata mens mea generosos assurgat in ausus, & pro Dilecto magna operando se verè amantem probet.

II.
*Indicia
amoris
proprii.*

II. Verùm frustra dignoscendo, & acquirendo amori divino nos impendimus, nisi amorem proprium continuo certamine alacres impugnemus. Hic enim prioris juratus est hostis, æmulus & rivalis; ita quidem ut oriente uno, alter occidat; stante uno, alter corruat: prævalente uno, alter succumbat, necesse sit. Nam teste Augustino *anima per odium sui proficit in amore DEI*; (a) & hinc quantum te oderis, tantum Numen amabis; nec poterit ad te intrare amor DEI, nisi inde exulet amor tui.

Ratio in promptu est; quod enim charitatem divinam impedit, debilitat, expellit, sunt gratiæ neglectus, animi tepor, & graves lapsus. Jam
autem

(ppp) Prov. 30. v. 17. (a) Lib. de spiritu & anima.

autem amor proprius est gratiæ obstaculum, fervoris excidium, & scaturigo peccatorum. Est radix omnium morborum animæ, nutrix quorumlibet in orbe vitiorum, antesignanus cunctarum rebellium cupiditatum: principium, custos, & fulcrum omnium pravarum molitionum. Est inimicus perniciosissimus, (quia domesticus) qui in cordis medio sua castra meratur, & quem insitum naturæ nobiscum individui circumferimus. Est inimicus callidissimus, & ad fallendum aptissimus æquè ac pertinacissimus. Est inimicus non nisi maxima cum difficultate superandus, qui infirmari, & subigi potest, omnino deleri non potest.

Denique est inimicus infensissimus DEO, cui debitam affectionem præripit: infestissimus homini, quem in præseus exitium impellit; cùm enim arcis, quam obsidet, quodammodo dominus sit: cùm cæcata fucis ratione, voluntatem dominam suis blanditiis fascinet, & inita cum carne & sensibus

sibus conspatione, cum dæmone colludat; necessariò animam sibi mancipatam in summum discrimen adducit. Unde verissima Augustini sententia est, dicentis: *sicut totum hominis bonum est amare DEUM; ita totum hominis malum est amare seipsum.* (b) Adeóque vitium hoc (ut Idem concludit) *maximè cavendum est, utpote à quo tanta mala procedunt.* (c)

Magnum proin operæ pretium erit genuina, queis hæc pestis discernitur, signa in medium attulisse, idque eò magis, cum pietatis larvam induere, & virtutis pallio se obtegere eidem familiarissimum sit. Porro sicut fuga peccati, puritas intentionis, conformitas cum divina voluntate, & gradium pro dilecto rerum operatio quatuor præcipua amoris divini indicia seu comites sunt; ita è contrario lapsuum frequentia orta ex cæcitate mentis: intentionis corruptio profluens ex nimia honorum & commoditatum appeten-

(b) Cap. 26. Manual, (c) Aug. tract. 123. in Joan.

appetentia: nostri arbitrii contra divinum rebellio suscitata à voluntate propria: denique enervis ad bonum languor proveniens ab horrore difficultatum in via virtutis superandarum, domesticæ hujus Lernæ proditorii indices ac focii sunt.

Ad primum quod attinet, de eo testimonium fert omni exceptione majus ipse Gentium Doctor Paulus; dum enim, ad Timotheum scribens, vaticinatur, *fore homines seipsos amantes*; mox texit ingentem nævorum ex hoc fonte emanantium seriem, subjungendo: *erunt cupidî, elatî, superbi, blasphemî, ingrati, inquietî, criminatores, incontinentes, immittes.* (d) Quorum omnium amorem proprium unicam originem esse, clarè testatur his verbis initiô positis, nempe: *erunt homines seipsos amantes*; quo innuit, hoc morbo laborare, & frequentibus noxis scaterere, synonymum esse.

Huic Apostoli sententiæ suffragatur Theologorum Phæbus Aquinas, dum

Pars III.

U

docet:

(d) 2, Tim, 3, v. 2,

docet: *manifestum esse, quòd inordina-
tus amor sui sit causa omnis peccati.* (e)
Quin imò ipse jam est omne nefas &
peccatum; quia in eo (tanquam in
fonte rivuli) cætera omnia continen-
tur, nullumque in terris flagitium est,
quod inde suum non ducat initium.
Proin quicumque hoc monstrum in
sinu fovet, omnia secum piacula cir-
cumfert, quæ, licet explicita non sint,
sunt tamen (ut Philosophi loquuntur)
in potentia, & quodammodo inchoa-
ta; quæ, quamvis nos non semper
noxios efficiant, reddunt tamen nun-
quam non calamitosos.

Accedit, quòd intestina hæc lues
pravis cupiditatibus omne robur sup-
peditet, dæmonis fidelem ministrum
agat, mundo summè amicus sit, sen-
sibus omnia permittat, carni in omni-
bus conniveat. Quis ergo neget,
eundem omnium vitiorum matricem
lacunam esse? Nec mirum; *sicut enim
omnis arbor mala malos fructus facit, nec
potest*

(e) 1. 2, Q. 77. a. 4. ad 5.

potest nisi malos proferre; (f) sic quoque ex vitiosa hac radice non nisi plurimi defectus pullulare consueverunt. Ex quorum copia tanquam suis ex fructibus infelix hæc arbor facile dignoscitur.

Hujus rationem assignat magnus ille Pontifex Gregorius, ita differens: *vehementer claudit oculum cordis amor privatus; hoc autem clauso, facile in quodvis malum precipites ferimur; cum, quod ruamus, non agnoscimus.* (g) Unde fit, ut talis cæco impetu pergens, improvido pede in obvios quosvis offensionum lapides identidem incurrat, & sic innumerabilium culparum se reum constituat.

Hæc autem cæcitas mentis, quam præsens, de quo hic agitur, morbus in animam inducit, Auctore Tertuliano, geminos effectus parit; 1. efficit, *ut talis non videat, quod est: 2. ut videat, quod non est.* Inprimis ergo

U 2

ejus-

(f) Matth. 7. v. 17. & 18. (g) Lib. 3°
Moral. 2. 1. & Homil. 4. in Ezech.

eiusmodi suiipfius idololatra *non videt, quod est*; hoc est, non videt, suos errores, queis reipfa scater: non agnoscit suas cupiditates, queis revera ardet: non distinguit suorum lapsuum gravitatem, copiam, & foeditatem, queis turpiter sordet; ipsa sua vitia esse virtutes reputat.

Ex altera verò parte *videt, quod non est*; dum seipsum sibimet longè alium esse depingit, quàm qualis est; dum sibi blanditur, se dotibus eminere, queis omnino destituitur: meritis præstare, queis penitus caret: habilitate & industria excellere, qua planè deficit. Verbò: non observat in se maculas, queis tamen foedè squalet. Contrà verò cernit in se prærogativas, quarum nec umbram habet, & ob quas tamen varios honores & commoda sibi præ aliis deberi existimat; & hoc ideo, quia nempe *non videt, quod est*; & illulus *videt, quod non est*. Id quod exitialis suiipfius amoris effectus & signum est.

Proin si eadem animi cæcitate etiam tu labores; si te quoque deprehendas esse *sine affectione, sine pace, sine benignitate, protervum, incontinentem, tumidum, & voluptatum amatorem*, (h) aut aliis similibus noxis plenum, ne dubites, te quoque esse hominem sui amantem à Paulo descriptum, cui sanando non alia melior medicina applicari potest, ac illa sit, quam Christus in Evangelio præscripsit, dicendo: *qui amat animam suam, perdet eam; & qui odit animam suam, in vitam æternam custodit eam; (i) qui verò non odit animam suam, non potest meus esse discipulus.* (l) Et hæc mentis cæcitas, quæ tot defectuum mater audit, amoris proprii filia, ejusque principalis index est.

2. Alterum latentis hujus mali indicium est intentionis depravatio, & distorta ejusdem ab ultimo fine aberratio ex nimia honoris & cuticulæ cura profluens. Cùm enim amor pro-

U 3

prius

(h) 2. Tim. 3. v. 3. (i) Joan, 12. v. 25.
 (l) Luc, 14. v. 26.

prius carnis commoda & nominis excellentiam venatica sagacitate in cunctis sollicitè aucupetur; necessariò omnem intentionis puritatem, virtutis perfectionem, & charitatis florem vafre destruit, pessumdat, & corrumpit. Unde fit, ut, quemadmodum ille *draco magnus*, à Joanne in Apocalypsi descriptus, *sua cauda tertiam partem stellarum cæli* post se in ruinam traxit; (m) ita quoque venenata hæc lues potissimam actionum nostrarum & meritorum partem vitiet, perdat, & depravet.

Et quia cum *Lucifero similis esse Altissimo* ambit (n) inanis hæc bulla & turgidum nihil; etiam se in omnibus mira dexteritate ac versutia quærit, & pro ultimo operum fine constituit. Sicut enim *universa propter semetipsum operatur Dominus*, (o) suamque gloriam ac felicitatem in omnibus spectat; ita quoque hæc pestis omnia propter se agit, suam existimatio-

(m) Apoc. 14. v. 4. (n) Isa. 14. v. 14.
 (o) Prov. 16. v. 4.

mationem & commoditatem ubique
 prensando. Instar statuæ illius aureæ,
 à Nabuchodonosore in campis Baby-
 lonicis positæ, etiam hoc idolum ab
 omnibus cernuo poplite adorari cupit,
 erectâ sibi in medio cordis arâ cum
 hac epigraphe: *modò mihi.* Appeten-
 tia excellentiæ, cura cuticulæ sunt duo
 poli, circa quos omnis operationum
 moles ab hoc domestico Sinone cir-
 cumvolvitur, & quò omnis ejus in-
 tentio dirigitur. Unde etiam ille ex
 his signis veluti ignis ex fumo facile
 dignoscitur. Nihilominus tamen cum
 id non sine multa arte & subdola va-
 fricie exequi soleat, opus pariter est
 acuto prorsus & lynceo obtutu, ut
 flexuosæ ejus fraudes detegantur.

Aliquas solummodo notas hîc obi-
 ter indicasse sufficiat. Sic e. g. si ali-
 quid boni agas, vel mali omittas pu-
 blicè vel coram aliis, quod in occul-
 to solus esses intermissurus, aut com-
 missurus. si ad opera arbitraria
 promptiori alacritate te conferas quàm
 ad ordinaria, & à Præpositis præscrip-

ta; vel si in his peragendis omnino tardus, difficilis, & ignavus sis. si de optato negotiorum successu singulariter læteris; de sinistro autem nimium tristeris, aut in iis perficiendis nimia sollicitudine angere te, & turbari sinas. denique si solum tunc imperatam actionem magna sedulitate obeas, quando per eam sperandum quid ab homine, vel timendum imminet. secus verò ubi ejusmodi spes aut timor abest, si eam oscitanter solum deproperes; nullus dubita, horum omnium amorem tui ipsius primum motorem esse. nam similia prædictam in animo hydram nidulari abunde probant.

Ut ergo intentio tua ab omni sinistro affectu defæcata, *sicut virgula fumini ex aromatibus myrrha & thuris nunquam non rectà ad cœlum ascendat per desertum hujus mundi*, (p) actionum tuarum principia & fines Sanctuarii pondere sæpius examina. Et ne vel sic vulpino astu circumveniaris, blando nimium ne crede colori: nihil

(p) Cant. 3. v. 6.

non suspectum habeas: in omnes etiam occultissimas cordis motiones argus esto. Præcipuè verò illud B. Magdalene de Pazzis monitum tibi habeas commendatum, docentis: *duos esse oculos (adeoque signa) amoris proprii: alterum honoris reputationem, alterum carnis sensualitatem; qui si eruantur, amorem proprium, nec non profluentem inde intentionis depravationem, quæ ejus iudicium est, haud multum timendam esse. (q) Proin esto mortificatus (monet pius asceta) ac humilis, & in omnibus puram intentionem habebis; amoris insuper proprii victor eris.*

3. Tertium symptoma, ex quo hic morbus detegitur, est dissensio arbitrii nostri cum divino, creata à voluntate propria, quæ amoris proprii spuria soboles, adeoque & ejus index est. Nam hæc, ancillante appetitu, solum illa vult, quæ perversæ suiipsius affectioni blandiuntur. contra verò illa horret, quæ eidem adversantur; ac proin illud exitiale instrumentum

U 5

est,

(q) 4. Parte vitæ c. 34.

est, quo pravus erga seipsum affectus præcipuè utitur, ut suis cupiditatibus velificet. Quod enim iste suadet, illa appetit: quod dissuadet, illa fugit: quod iste desiderat, per illam fieri imperat; quod verò omitti optat, per illam averruncari mandat; ita quidem, ut, sicut iste est omnium in orbe malorum suator & auctor, ita illa eorundem sic patrator & actor.

Sic exempli gratia, vix dominans Lucifero sui amor Altissimi thronum ambiit, mox voluntas propria classicum insonuit. Vix ille in Progenitoribus similis esse Diis cupiit, mox hæc veritum sibi pomum decerpfit. Vix ille Nabuchodonosori eum Numen esse persuasit, mox ista adorari voluit. Jubeat licèt DEUS: *sub te erit appetitus tuus, & tu dominaberis illius*; (r) præcipiat licèt Christus: *discite à me, quia mitis sum & humilis corde*; (s) nihilominus, cùm celestis hæc doctrina domesticæ huic Sireni minimè arrideat, mox ei consensu

(r) Gen. 4. v. 7. (s) Matth. xi. v. 29.

tiens voluntas propria, jugi impatiens, proterva recalcitrat. Exinde patet, voluntatem propriam amori proprio fidelem in omnibus ministram, adjutricem, & sociam, verbò: mali corvi malum ovum, adeóque & signum esse, unde ille indubiè cognoscitur.

Quantopere autem ea divinæ repugnet, quantaque petulantia eandem oppugnet, inde manifestum est, quòd *tanquam pullum onagri liberum se natum putans*, (t) cum obstinato Pharaone superba etiam ipsa percontetur: *quis est Dominus, ut audiam vocem ejus? nescio Dominum; (u) ego sub nullius redigar potestate: (x) non serviam. (y) Quid ergo mirum, quòd irritata Numinis justitia, & omnem fortium armaturam induca, (z) acuat duram iram in lanceam, (aa) & in solum hunc hostem omnem furoris sui nimbum exoneret; quòd solum hoc vitium castiget, & damnet? solum dico; nam,*
cùm

(t) Job. 11. v. 12. (u) Exod. 5. v. 2. (x) 1. Cor. 6. v. 12. (y) Jerm. 2. v. 20. (z) Cant. 4. v. 4. (aa) Sap. 5. v. 21.

cùm vindex scelerum DEUS rebelles
 angelos è cœlo rudentibus inferni de-
 tractos, in tartarum tradidit cruciandos;
 (bb) cùm temporibus Noë, pluens qua-
 draginta diebus & quadraginta noctibus
 super terram, delevit omnem substantiam
 ab homine usque ad pecus; (cc) cùm
 denique currus Pharaonis cum exercitu
 ejus projecit in mare, (dd) ejusque jus-
 su aperiens terra os suum deglutiit Da-
 than & Abiron; (ee) cùm, inquam,
 ultricia hæc furoris sui monumenta
 poneret irata Themis, quid aliud pu-
 nit, quærit Bernardus, præter volun-
 tatem propriam? Cesset voluntas pro-
 pria peccare, & plectere cessabit DEUS.
 Imò (pergit Mellifluus,) cesset volun-
 tas propria, & infernus non erit. In
 quem enim ignis ille deserviet, nisi in
 propriam voluntatem? Etiam nunc cùm
 frigus aut famem, aut aliquid aliud pa-
 timur, quid læditur nisi voluntas pro-
 pria? (ff)

Hæc

(bb) 2. Petr. 2. v. 4. (cc) Gen. 7. v. 4. & 23.
 (dd) Exod. 15. v. 4. (ee) Num. 16. v. 30.
 (ff) Bernard. Serm. 3. de Ascens. Dom.

Hæc ergo cùm princeps & unicuſ
ſpiculorum divina Nemefis ſcopus fit,
eidem eam ſummo pariter odio eſſe,
conſequens eſt. Quàm pernicioſum au-
tem idem hoc monſtrum homini ſit,
inde concluditur, quòd eum omni
ſpoliet merito, & noxia metamorphoſi
ipſum aurum in plumbum, ipſum bo-
num in malum vertat; uti teſtatur
Abbas Claravalleniſis, ita te alloquens:
*grande malum propria voluntas eſt, qua fit,
ut bona tua tibi bona non ſint.* (gg)

Magno igitur hujus horrore con-
cepto, diligenter inquire, an hæc bel-
lua non etiam intra tuæ mentis pene-
tralia ſtabuletur? Vide, an non etiam
*in die jejunii tui inveniatur voluntas
tua?* (hh) Nam effrons hoc mon-
ſtrum vulpina ſimulatione in ipſum
etiam Sanctuarium irrepere furtivo pe-
de non veretur. Diſpice, an non
etiam tu in tuo ſenſu nimium abun-
des, tuoque judicio tenaciùs adhæ-
reas? num ſecundùm pii Aſcetae mo-
nitum potiùs alienam quàm tuam ſe-
qui

qui studeas opinionem? Perpende, quàm integrè, promptè & cæcè Præpositis obedias? an non etiam tu obmurmuranti propriæ voluntati pronas nimiùm aures præbeas?

Certè si illam intimiùs nosse, tanto affectu ei minimè adhæreres. nam *voluntas nostra, in primi hominis prævaricatione vitata, (ait S. Prosper) vaga est, incerta, imperita; infirma ad agendum, in cupiditatibus cæca, in honoribus tumida, in curis anxia, suspitionibus inquieta, gloriæ quàm virtutis cupidior, fame quàm scientiæ studiosior.* (ii) Et hanc adeò miseram, rebellem, & vitiosam voluntatem amato Numini victimam consecrare tu renuas? tibi què grave accidat, illam velut anathéma affigere pedi illius crucis, in qua DEUS - Homo amore tui, abjurata voluntate sua, *est factus obediens usque ad mortem?* (ll)

Tantum à te absit probrum. illa Christi verba: *Pater non mea, sed tua*

VO-

(ii) Lib. 1. de vocat. gentium, (ll) Phil. 2. v. 8.

voluntas fiat; (mm) item illa: qui fecerit voluntatem Patris mei, ipse meus frater, & soror, & mater est; (nn) hæc, inquam, verba tibi stimulo sint, ut & tu illis laudatis ab Augustino beatis annumerari fatagas, qui voluntatem suam ad voluntatem DEI dirigunt, & ad voluntatem divinam, non ad suam incurvare conantur. (oo) Morem gere monenti Bernardo, ac fuge sanguisugam hanc, & omnia reliquisti; hæc enim omnia trahit ad se: pone hanc, & jugum quàm multiplex abjecisti. (pp) Sic enim à tertia amoris proprii nota, seu à dissensione voluntatis propriæ cum divina immunis eris.

4. Quartum denique hujus mali indicium in enervi quodam ad bonum languore consistit, proveniente ab horrore difficultatum in via virtutis superandarum. Nam *abstine*, & *sustine*: abstine ab iis, quæ sensibus sunt grata; sustine ea, quæ eisdem sunt ingrata, geminæ sunt tesserae in pugna spiri-

(mm) Luc. 22. v. 42. (nn) Matth. 12. v. 50.
 (oo) in Enchirid. (pp) Serm. 71. in Cant.

spirituali usitata. Item *agere*, & *pati*:
 agere bona, & pati mala, geminum
 sunt scutum genuini militis Christi.
*Vince teipsum: renuncia omnibus: tolle
 crucem tuam*, discipulorum æternæ Ve-
 ritatis vulgare idioma est.

Porro istud omne amoris proprio
 immitte quid, barbarum ac crudele,
 arduum nimis & impossibile videtur.
 Per ista securim radici, ferrum gulæ
 admoveri, internecinam sibi cladem
 parari sentit, & videt. Hinc pallet,
 trepidat, horret; & hanc sui refræna-
 tionem naturaliter fastidians, lethali
 languore decumbit. Et si etiam subin-
 voluntas, gratiæ motu impulsâ, san-
 ctitudinis semitam inire parer, mox
 ille fremens exclamat: *leo est in via,*
& leana in itineribus; (qq) quo pan-
 nico terrore sensus omnes replet, &
 reliquas cordis motiones ad rebellan-
 dum commovet. Ut proin Delphica
 tripode minimè indigeamus, quæ no-
 bis morbi hujus causam prodat. Nemp-
 pe ille afflictationum sui & abjectio-
 num

(qq) Prov. 26. 7. 13.

num horror, illa piarum exercitatio-
num nausea, & in rebus arduis tor-
por, genimina illius viperæ sunt, cui
amor proprius à sanctis Patribus assi-
milatur; utpote ex quibus indubitato
colligitur, illum velut anguem hac
sub herba latere.

Jam autem præsentissimum huic
malo remedium est, ut quicunque il-
lo laboras, generosum concipias pro-
positum, perenni hunc hostem bello
laceffendi, & ringente eo, ad perfe-
ctionis culmen eluctandi, memor il-
lius effati Thomæ à Kempis: *tantum
proficies, quantum tibi vim intuleris.*
(rr) Nam, quidquid obtendat fal-
lax & mendax tui amor, solida virtus
*non supra te est, neque procul posita, ut
causeris, & dicas: quis ex nobis poterit
transfretare mare? sed juxta te est ser-
mo valde;* (ss) totum in tua situm est
potestate; tempus adest, occasio favet,
gratia urget. Solùm superest, ut ma-
num aratro animosè admoveas; nec
posthac respiciens retro à cœpto desi-

Pars III.

X

stas,

(rr) De imit. l. 1, c. 25. (ss) Deut. 30. v. 12.

stas, (tt) amoris proprii lenociniis
pellectus; cuius hic ipse enervis ad bo-
num languor evidens indicium foret.

§. Cæterum quamvis quatuor illa
hactenus assignata familiaris hujus
mali signa ejus generis sint, ut ex il-
lis hæc mephitis facili negotio olferi,
ac dignosci queat; nihilominus ta-
men plures adhuc alios æquè noxios
producit effectus, ex quibus ejusdem
naturam nocendique vim acutiùs di-
scernas, licet. Illius enim indoles est,
non solum semetipsum amare, sed se
solum amare; & quidem sine ullo fine
& modo amare: omnia sibi hono-
rum, bonorum & voluptatum genera
cupere; eaque sibi uni & propter se-
ipsum cupere: seipsum rerum qua-
rumcunque centrum statuere: omnia
ad se unum veluti ad quoddam cor-
dis Numen referre: instar ignis omnia
in seipsum convertere: instar aëris ubi-
vis se intrudere: omnibus & in om-
nibus dominari velle.

Cùm

Cum verò amor proprius quam-
primum ac se prodit, mox in aliis
nostri odium creet, (tantum enim alii
eundem in nobis perhorrescunt, &
averfantur; quantum nos illum in no-
bis tutamur, & fovemus) adeóque
cum versipellis probè intelligat, nihil
eorum, quæ affectat, se consecutu-
rum, si deprehensus, quis sit, agnosca-
tur; hinc seipsum sibi negans, nun-
quam vult esse, qui est; semper alium
à seipso diversum se esse mentitur.
ipsum si audias, nihil minùs quàm
amor proprius est.

Et ideo, ut tutiùs lateat, virtutis
larvam induit, vitio probitatis pallium
circumdat, rectique colorem illinit.
Illa levitas eidem urbanitas est: illa
aversio justa correctio: ille excellendi
appetitus divinæ gloriæ zelus est: illa
gubernandi cupiditas boni publici stu-
dium: tristior ille genius solitudinis
amor: ille adulandi, & inserviendi
cacoëthes prudens futurorum provi-
dentia, debita aliis reverentia est. Ver-
bò: ipsa iniquitas hoc iudice æquitas
est.

est. Et tamen, fucum si absterferis, merus amor proprius est. Nempe scitus is veneficus est, qui varias rebus formas indere novit, efficereque, ut nobis prorsus aliæ ab his, quàm verè sunt, videantur.

Difficilè quis mente assequetur, quousque hujus viperæ calliditas progrediatur; licèt enim versatilis hic Protheus malorum omnium auctor sit, tamen nunquam reus est; mille, queis se purget, modos habet: mille, quibus se insinuet, artes callet. Ejus fraudes non minùs tectæ quàm juges sunt: ejus astutiæ & metamorphoses nec describi, nec concipi possunt: abyssorum ejus tenebræ, receptus & cryptæ penetrari nequeunt: inviæ sunt viæ illius: unum ejus cuniculum si evertas, mox tres alios agit. Conservatio virium, valetudo corporis, gloria DEI, bonus famæ odor ordinarius ei clypeus sunt, quo instinctus divinos promptè retundit. Non tot vermiculis putridum cadaver scattet, quot machinis, obtentibus, & tech-

technis vafer hic Sinon affluit, & abundat.

Imò ipsas etiam gratiæ operationes adeò callidè imitatur, ut ea nos moveri fingat, quando vel maximè ab hoc scycophanta circumducimur. Nec hoc contentus, plerasque insuper virtutes commentitias ille & evanidas reddit, vilem cum iis mercaturam exercendo; dum nempe illis plerumque vel gloriæ fucum, vel sensûs gustum nundinatur; aut illis etiam rebus pietatis nomen attribuit, quæ non nisi temperamenti affectuumque effectus sunt. Quin ipsa subinde incitamenta sectandæ perfectionis à sociis non rarò vitiis mutuatur. Sic quando gulam, avaritiam, luxuriam debellare constituit, ex superbiæ pharetra tela depromit; dum hæc omnia non nisi ex appetitu excellentiæ facit, ne fors ob ejusmodi defectus ab aliis vilipendatur.

Præcipuè verò charitati divinæ perpetuum infert bellum, & ejus omnes

conatus aperta vi eludere tentat. Hæc enim hominem à seipso divellere, & DEO conjungere satagit; *quia non venit pacem dare in terram, sed separationem.* (uu) Contrà verò amor proprius, rationibus omnino oppositis, hominem à DEO divellere, ac illum sibi rebusque creatis conjungere allaborat.

Quid? quòd insuper hæc pestis ferox ille antagonista sit, qui Christianismum majori cum successu impugnat, ejusque fundamenta convellit, utpote quæ principaliter in sancto sui odio consistunt; ita ut Christus ipse profiteatur, illum à se discipulorum suorum albo minimè insertum iri, qui amorem proprium in sanctum sui odium non converterit.

Accedit, quòd non solum bonus Christi assecla nunquam futurus sit ille, qui immodicè se diligit; sed quòd neque vir bonus secundùm Politicæ & Ethicæ leges, bonusque civis esse possit.

possit. Nam ad hanc qualitatem laudemque promerendam justitia præditum esse necessariò oportet; hæc autem virtus, hoc ipso quòd suum cuique tribuat, cum hac proprietaria affectione subsistere nequaquam potest. Nam jus fasque à bono viro postulat, ut nunquam agat, quod alterum jure offendat; nec sibi commodare cum alterius molestia studeat. à bono autem cive exigat, ut publicam domesticæ præferat utilitati.

At verò intestinus hic cyclops omnes, has leges sus deque vertit. Num sua actione incommodet alteri, obsitque bono proximi? num proffit, nocéatve? placeat, aut displiceat? id ei curarum ultima est. Nullam reipublicæ, nullam sociorum rationem habet, sed solummodo sui: suæ tantum gloriæ & voluptati rusticus hic monopola servit; ita ut de illo dici queat, quod ille iudex nequam de seipso factus est: *DEUM non timeo, & hominem non revereor*: (xx) sic aliis malè,

X 4

modò

(xx) Luc. 18. v. 2,

modò mihi sit bene: viderint ipsi: solum me ego meaque curo. Ex quibus patet, amoris proprii mancipium nec DEI cultorem, nec Christi assecclam, nec bonum civem probumque hominem esse posse, ac nullum præ eo hostem nostræ salutis acrius adversari;

Imò nec universalius. Nam is in omnibus vitæ statibus, conditionibus, & ætatibus reperitur: ubique vivit, & ex omnibus etiam ex nihilo vivit: ac ubi vincitur, atque jam deletus existimatur, in ipso cædis suæ triumpho invenitur. Nunquam senescit: cum annis regni sui invalescit auctoritas: adolescentibus non sine quodam impetu: senibus etiam cum specie quadam tyrannidis imperat. Ipsi quoque Sancti sub legum ejus sævissimo gemunt jugo, & contra inimicum viribus adeò ferocem mortis invocant opem. Cùmque non ignorent, animam quamdiu in osseo corporis ergastulo inclusa degit, eodem liberari haud posse, inde quamprimum egredi perennibus votis optant.

Cùm

Cùm ergo (ut ex dictis liquet) hoc, de quo agimus, monstrum matrix Lerna, ac lutulentus ille fons sit, ex quo torrentis instar omnia vitia pleno gurgite profluunt; cùm rebellium cupiditatum dux & anima sit, quas contra DEI, Christi, & Ethicæ leges volantibus signis in aciem educit; cùm gratiæ excidium, virtutum strages, & meritorum tumulus sit; ac fraudulento astu in omnia ubique se intrudendo, sanctissimis etiam actionibus pestilens virus afflet; hæc, inquam, cùm ita sint, an amplius quid requiri dices, ut adversus internecinum hunc hostem odium concipias, in omnem vitam duraturum?

Quid enim? ergone illum tu inimicum odisse non possis, quo infestiorum non habes, nec saviorum? qui assentando te vulnerat, osculando venenat, jugulatque amplectendo? O excæcate! illum tu proditorem odisse non possis, qui licet tecum individuus comes semper gradiatur, comedat, & lateri junctus dormiat; tamen cum

carne, mundo & styge colludendo, tam perfidè identidem te prodit? Age, ô infelix! tu odisse non possis latronem illum, qui toties te gratia spoliavit? tyrannum illum, qui toties te dæmoni mancipavit? parricidam illum, qui suis te blanditiis induxit, ut Christum fratrem tuum denuo cruci affigeres? ut DEUM Patrem tuum tot vulneribus quot peccatis cruentares? hunc, edic, tu latronem, tyrannum, & parricidam odisse non possis?

O terra, terra, terra! audi sermonem Domini! (yy) O homo! qui de terra fragiliq̃ue argilla factus, ultimi tui finis oblitus, domestico huic idolo abjectam servitutem servis, audi sermonem Domini, tibi inclamantis: qui vult venire post me, abneget semetipsum: (zz) qui voluerit animam suam salvam facere, perdet eam: (aaa) qui non odit animam suam, non potest meus esse discipulus. (bbb) Sententia lata est: nemo potest

(yy) Jerem. 22. v. 29. (zz) Luc. 9. v. 23.
 (aaa) Matth. 16. v. 25. (bbb) Luc. 14. v. 26.

potest duobus dominis servire. (ccc)
Christo & Belial, gratiæ & naturæ,
amori proprio & divino junctim ser-
vire nemo potest. Itaque alterutri
renunciandum est. Aut tibi aut illi
pereundum est. Nisi tu eum excin-
das, excindet ille, & perdet te. Proin
alterutrum necessarium est: vel clades
tua aut illius: vel internecio tua aut
illius. Hæc vera esse agnoscis, & ad-
huc deliberas, quid consilii capias?

O Superi! scimus, per amorem
proprium nos summa quæque mala
incurrere; credimus, per eum maxi-
mam nos & optimam gratiarum par-
tem amittere; & quando etiam alicui
piæ motioni consentimus, experimur,
eum mox aliquid inanis gloriæ aut
oblectationis operi inspergere; sicque
eum meliores nostras actiones inficere,
plerasque virtutes subdolum corrup-
pere; hæc, inquam, scimus, vera esse
fatemur, imò & dolemus. Et tamen
tantum abest, ut immanem hunc ho-
stem merito odio prosequamur, ut
etiam

etiam perfidum foveamus. Nempe fascinavit nos cæcus nostrî amor.

At tandem saniora statuamus; & pias in iras excandescendo, illis Bernardi verbis mortis in eum sententiam feramus: *exurgat DEUS, pereat caro, cadat, & conteratur inimicus homo, contemptor DEI, amator sui, amicus mundi, servus diaboli; reus est mortis: crucifigatur.* Et ne denuo reviviscat, ejus tumulo abnegationem sui continuum custodem addamus, quæ nutriendis hujus odii flammis perenne oleum affundat. Secus actum est, de perfectione obtinenda, quam tamen amor divinus adeò potenter suadet, totque titulis *exigit, & meretur DEUS.*

